

205
Ve Poljanski

77 samoubica

Nadfantastičan veoma brz ljubavni roman

ZENIT

REVUE INTERNATIONALE
ZENITISTE
ET DE L'ART NOUVEAU

DIRECTEUR LICUBOMIR MITZITCH

 BELGRADE 12, RUE DE BIRCHANINE

VE POLJANSKI

77 SAMOUBICA

NEVEROVATNA
LJUBAVNA ZBITIJA
GOSPODINA NIKI
FORA MORTONIA.
VEOMA BRZ NAD-
FANTASTIČAN RO-
MAN.

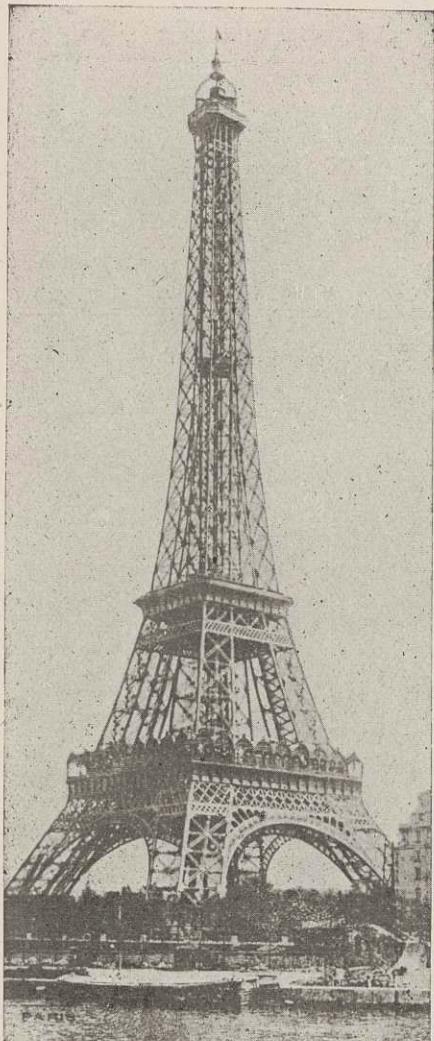
NASLOVNI LIST
CRTAO
VE POLJANSKI

NAKLADA REFLEKTOR ZAGREB

1923.

**DA ME NIKADA NE ZABORAVIŠ
NI PRE GROBA
NI ZA GROBOM
TEBI BRANKA
DARUJEM OVU KNJIGU
KOJU TI NEĆEŠ RAZUMETI**

SVA PRAVA PRIDRŽAVA VE POLJANSKI

T. S. F.

strelja je na sve strane
sveta strašnu vest:

Nikifor Morton mrtav!

Evo kako se dogodio taj neobičan slučaj:

Izvesno vreme dolazio je mlad čovek u kuću broj 14. Večna ulica. Svako veče, kad mrak pohvata u svoju mrežu sve kuće, ulice i ceo horizont video se na prolazu kroz večnu ulicu mladoga neznanca.

Soba u kojoj je živeo mladi neobični čudak bila je večito tiha. Zagušljiva kao grobnica. Stvari su uvek jednako dosadno mirovale na svom mestu. Bez pokreta. Sve je mrtvo. Život bez ritma. A život je ritam svetova u vremenu do beskrajnosti.

U večnoj ulici broj 14 nitko nije poznavao mladog čovjeka. On uvek šuti. Oštре zelene oči. Čudno zelene. Te su oči davale dojam da se

njima ništa ne može videti. Kao staklene. Strašno se svetle, kao da večito snevaju o nečem velikom, što već dolazi da porazi svet.

Lice mladoga neznanca beše oštrot. Istešano. Kao od voska izvajano. Često je to lice moglo zastrašiti. Prestraviti. Cela je pojava izgledala kao odbegla voštana skulptura iz panoptikuma u predgradju, pod kojom je pisalo:

Samoubica 3 sekunde pre čina

9 časova. Koraci zvone među zidovima. Stepenice vode u drugi sprat. Mirno se otvaraju vrata. Iza mladog neznanca uvek

je vazduh ostajao dugo hladan. Zatvara vrata. Nastaje tišina, kao da nikoga i nije bilo.

Tu mora da se nešto kaže.

Znalo se, da se taj bledi neznanac bavi mračnjačkim poslovima. Njegov stol je pun papira. Gomila. Ispisano. Kažu — govori se — da na tim papirima beleži svoje tajne. Nijedan živ čovek nezna o tome posve ništa. Piše crvenim mastilom. U malome gradiću — u kome je on živeo — veruje se, da je to crveno mastilo prava krv čovečja.

O njegovim tajnama znadu samo mrtvi ljudi!

Važno je i od interesa, što piše na gomili njegovih papira?!

Svako veče ulazi u kuću broj 14. Sa ulice se može videti kako se njegovo okno zasvetli. Tako svetlo ostaje do kasno u noć.

Taj čudni bledi mladi neznanac sa voštanim licem i zelenim otrovnim očima beše glavom

Nikifor Morton

On je mlad i besan. Vitak i ovisok kao mladi hrast. Gord i tiranski veseo. Ponosan. Ljut i silovit. Dobar i sentimentalalan. Poslednja vrlina ležala je u dnu njegovih unutrašnjih magazina. To je na prvi pogled u njegove oči neverovatno. Ali — tako. Moguće i nije tako. Videćemo! Profesionalno zanimanje duhovnog lorda Mortona beše

Razarač sveta

Život je prezirao. Zašto? Zato jer taj život nije stvoren njegovom sopstvenom voljom. A, Morton je bio krvnik u provadjanju svoje volje. Sve je mrzio upravo đavolskom snagom, jer — nije svet Mortonovo delo.

Tako je Nikifor Morton zapečatio svoje obraze mržnjom. Sve je htio uništiti. Od sunčanih sistema pa do svoga sopstvenog života!

Čemu svet?

To je bila prva misao, koja je sevala mozgom, kad se jutrom budio. I poslednja misao beše takova noću, kad je zaspao.

Morton je sanjao malo. Retki snovi bili su uvek ludi: provala vulkana, mnogo vulkana, — na svim stranama sveta — bezobzirno je sve razarano.

U snu su Mortonovi planovi triumfovali. Zato je svakog jutra Nikifor Morton osećao jaku umornost tela. Lice mu je bilo jutrom mirno i uvelo. Taj izraz govorio je da se u snu baš nije naročito ugodno živilo. To je bio izraz, kao primerice — lice krvnika, koji je maločas povešao 100 milijuna zlikovaca — ljudi.

Morton nije samo u snu mrzio ljude. On ih mrzi i u stvarnom životu. Pre kratko vreme preduzeo si je Morton da će otrovati zemaljsku atmosferu. Tako bi uništio sve ljude, koji danas živu. Sve. Poštadio bi samo jednu živu stvar i sebe.

Koja je ta stvar? On to ni sam još ne zna. Samo bi morala biti. Sam?! Odmah bi zapovedio srcu, da ne kuca više. Smrt.

Osnova Nikifora Mortona nije uspela. Ali Nikifor nije poludeo. Ne. Njegova volja je fanatički pobesnila od neuspela. To je pozitivnost neuspela. On je zamislio novu još strašniju paklenu osnovu

Razoriti sve od početka do kraja

I — sada Morton živi u toj neobjasnivoj kombinaciji.

Treba unapred napomenuti, da će paklena osnova Nikifora Mortona posvema uspeti. On će jednim pokretom svoje ruke

Uništiti ceo svet

Veče. Morton je ušao u svoju sobu. Lice mu je doživelo vedrinu. Nasuprot njegova prozora beše drugi prozor preko ulice na kući broj

13

Na suprotnom oknu video je bokor ruža. Cveće. To je neobično nežno dejstvovalo na njegovo mračno lice. Svidela mu se jedna velika ruža. Sveža. Mirisala je silno. U njegovu sobu nавijavao je val mirisa. Čudo. Te večeri nije Morton napisao ni jednoga slova o svome epohalnom delu:

Kako ćemo razoriti svet?

Kako bi život bio čudesan i velik, kad bi ljudi bili njegovi gospodari! Ali! Ljudi su samo mizerne sirote:

Slugani života!

To je strašan udes svih ljudi. — Tako je i meni određeno biti lakej?!! Uzviknuo je u sebe Nikifor Morton besno i divlje.

1. dana posle spoznanja ruže.

Užarenim gong zaječao je nad horizontom. Prošla je noć. Morton je sanjao. Strašan je bio san. Neobičan dogodaj. — Svet je bio crven. Veselo. Sve je mirisalo. — Taj san je zaprepastio Mortona. Paradoksalan san. Njemu je svet u stvarnosti bio sve pre nego crven i mirisav. Smešno. Van njegove ličnosti.

Dan je prošao običajno.

Po danu je Nikifor Morton provadao svoje vreme u posmatranju. Sve je gledao sa tačke veselja za uništavanjem. Interesovala ga je svaka i najmanja forma života. — Najvoleo je velike arhitektonске objekte: hramove, berze, katedrale, tvornice, mošeje, kraljevske palate, pozorišta, banke i ostale kamene kolose. — Posmatrajući koji takav objekat uživao je Morton na svoj naročit način. — Njega nije veselila monumentalnost kao izraz čovečje

kulture, koja prkositi (!) prostoru. Njega nije veselila monumentalnost ni kao optički doživljaj. — Ne. — On je imao najviše „estetsko“ veselje. On se saživljavao u jednom času sa faktom kako bi to odista grandiozno bilo, videti takav objekat u momentu rušenja!

Sve je sagrađeno da bude urušeno!

Ta je maksima veoma razveselila Nikifora Mortona.

1. večeri posle spoznanja ruže.

Vanredno! Koraci nisu običajno teški. Ključ nije škrinuo kao uvek. Sve je teklo mirnije i lakše. — Nikifor nije želeo da bude tako. Ali elasticitet je bio daleko ugodniji od silne napesti, koja je vladala njegovim fizičkim i metafizičkim telom. — Vedar je ušao u sobu. Zviždalo je. Veseli mladić. Rasvetlilo se. Cveće je opet zamirisalo na vetrnu sa suprotnog pendžera. Gledao je na suprotno okno. Pred njim se događalo neverovatno preobraženje. — Zar je to moguće? — Pomicli Morton — Ja nisam Hristos! — Pred Mortonovim očima preobrazila se velika ruža u telo. Čudo. Veliko. Najveće. Sveže veselo telo mirisave mlade devojke. — To je telo mirisalo na sveže ruže. — Morton je osećao kako se vazduh pročišćava. Težak pritisak bolesne prašnjave ulice nestao je. Miris je opajao Nikiforovu svest. — Sveži vjetar novoga mirisavog tela razvajavao je jato crnih istina, koje su čokotale po Mortonovoj lubanji

Neka je slava Tebi, koja si procvala u staklenom pendžeru. — Moje vizije nisu sreća života.

To su poslednje reči Mortonove te večeri pre sna.

2. dana posle spoznanja ruže.

Nikifor Morton besno je poleteo u razživeli dan. San ga je mučio. Sanjao je da je sve crno. Bez mernog crno. Bez mirisa i smrada. Crno i ništa više. — To nepojmljivo crno požderalo je njegovo telo i dušu. Sve. — Zar neodređenost?! Bez propasti?! Bez triumfa?! Ne! Samo to ne!!! To ne, sme biti! Crno ili belo. Belo ili crno.

ili ili.

2. večeri posle spoznanja ruže.

Nikifor Morton je ušao u Večnu ulicu broj 14. — Beše kasno u noć. Mrak je lajao ulicom. U njegovoj duši ugašeno je i poslednje svetlo. Soba mu je danas bila prekamenata. Tvrda. — Teška. Crna. Mračna. Bolesna. Idiotski mistična.

U mrak je stao na okno. Mesec je sekao noć. — Ledena belina šumila je po krovovima.

Morton podiže ruku i reče:

Avaj! Zar nema puta kojim ču ja poći?

Avaj! Zar nema čaše iz koje ču ja pitи?

Avaj! Zar nema hleba kojim će naraniti svoje gladne kontradikcije! Avaj?

Mirisa mi dajte! Meseče! Salevaj tvoje srebro u moje oči.
Mirisa mi dajte! Cvetanja se hoće. Amo ruže. Velika ruža dođi.
Na mome oknu cveta se veselije. Krv će nalevati u vazu. Živećeš
dugo, dugo . . večno!

Osećalo se da dolazi dan.

Mirisalo je na ritam.

Čemu ne ostane ovako mrki mir
nekoliko mirijada godina da se — odmorim od umora

Žiiiveetiii

Bilo je dana, kada su moje oči bile veselije i moje noge laganije. Bilo je dana, kada je moje srce kucalo do ponoći. Ruke su tražile da se grčevito saviju oko mladog devojačkog tela. — Danas?! Sve je utopija. Laž. Gadarija. — I moj stvarni život je utopijaaaaaaa. Lele meni. Kuku tebi svete. — Vaskolika litija zemaljskih mravi glupa je fikcija. Ni to ne. Ništica. Nula. Nihil. — Duša Nikifora Mortona zgrčila se ovde na oknu u jutarnjem mraku pod teretom mudrih spektralnih seciranja. Mesec. Njegovo lice se glupavo bledo ceri kao blazirani baron ruski emigrant.

Sve je optička opsena

Lord Morton osećao je silno i jasno da dolazi vreme neobičnog preokreta u svetu. Kada? To mu nije bilo posve jasno. Svet će se preobraziti. — Strelovitim tempom jurio je preokret prema njegovom telu. Samo on je to tako intenzivno osećao. — (Drugi ljudi su bili bezbrižni). Morton je drhtao i mraz je provajavao njegove kosti.

Nikifor je zaplivao posteljom kao morem. Zaspao je. Dan je na okнима već pretio životom.

3. dana posle spoznanja ruže.

Jutro dosadno i staro. Bez promene. Sunce posve naliči onome od juče. Samo ljudi su se izmenili — na gore. Nikifor je pogledao na suprotni prozor. Video je ružino telo. Cveta. Mladost. Triumf sunca. Kosa joj se prelevala kao sapleni mrakovi. — Ime njen je

Mirjandeja

Pozdravljala je Mortona. Mladost ga zove. On je zapleten u paučinu života zaboravio na svoje neprocenjivo bogatstvo. — Mirjandeja ga je sećala na život. Morton je veselo završnuo u dan

Ja sam mlad!

Korak na ulicu. Morton je zaboravio na pendlersku mladost. Lice mu se smrknulo. Život ga je pobedio. — Susretao je ljude,

mašine, mačke, tornjeve, none, majmune, grizete, mesare, glumce i ostalu „kulturnu“ marvu živu i mrtvu. U njegovoj glavi večito je besnila misao začinjena ludačkom željom:

Videti sve ovo kako vrišti pred propast

U Mortonovim očima nije više bilo ni traga veselja i vadrine. — To ga je samo na čas obuzimalo na pendžeru njegove sobe. Nigde više na ulicama. Nigde po gradovima, uopšte nigde nije Morton našao ništa. Prazno. Umornost. Dosada. Ludnica bez lekara. Klanica bez mesara. Carstvo bez cara. Crkva bez popa. Oči Lorda Mortona nisu se nikako mogle zasvetliti vatrom života. Mržnja. Bez granica. Van pojma. Oči Nikiforove posvuda su gledale samo

Smrt.

3. večeri posle spoznanja ruže.

Vizije su rastrovale život veselog Nikifora Mortona. Te večeri došao je kući posve satrven. Lice mu je sevalo u očajanju Linije na čelu savile su se kao zmije. Mučila ga je do besnila svaka pomisao na ljude. Milijuni kreatura što ih je Morton video svojim očima i za koje je svojim umom znao da živu — najurili su na njega da im odgovori na pitanje:

Čemu nas je rodila mati?

Mozak mu se zgrčio u lubanji kao puž u kućići, na koju je neko nagazio. — Prepilile vam pile kičme glupave! Ako vas život ne zadovoljuje a vi se vratite natrag u matere! — Morton je žučno odgovorio na to pitanje.

Morton se razveseljuje.

Ja imam tamo na kući broj 13 u večnoj ulici jedno mirisavo okno. U oknu ruža. Velika. Živa. Mene se ceo svet nikako ne tiče. Moji časovi su tačno odbrojani. Pa koliko ih bude? — Kako je udesio udes?! Ne ču više da se po lubanji bijem pitanjima tvrdim.

Morton se na časove podao tome manevru svoje velike volje. Pobediti u sebi želju za totalnim razorenjem do čiste horizontale. Hoću veselje. Pomisli. Hoću biti dečko. Ah! — Sistem duhovne ravnoteže već se bunio. Mladić a toliko nasilan.

Čemu mrakovi piju moje oči? Ja imam oči da njima gledam svet. — Da vidim život. Da nađem život. — Da životom uništим pronađeni život.

Da stvorim novi život

Čemu ja paklene muke mučim za sve kontradikcije? — Za razderane život řjudi? Ne trujte sami sebe! Bićete sretni! — Taj savet sevnuo je u Mortonovoj svesti.

Pevajte! Čemu šutiti. Lica gore. — Marš. Misli opet Morton.

Laž. Istina je s one strane gledana:

Svet je poklonjen samo jednima

Preobrat u Mortonovoј duši.

Kućo. Kamena lađa. Propadni. Ja. Nikifor Morton ne mogu više živeti. — Moj život ne treba ni svetu ni meni. Moj život je sprektralno rasipanje u dane i noći. Život moj laž je u blatu istina.

Noć teče kroz šuplja okna i zaleva telo eksperimentatora Nikifora.

Tišina je mirisala na sveže jorgovane
na vatrnu
na brzinu
na benzin
na transcendentalne strahote
na umornost
na ludačku dosadu koncentracije
na beskrajnu modrinu
na stravu
na leševe
na revoluciju
na veselje žalosno
na krv

Noć je umorila oči Mortonove. — Očima je ispio poslednje trakove svetla na suprotnom prozoru. Sklopile su se. Centrala za proizvodnju reči velike napetosti radila je bez prestanka.

Zatvorenih očiju stajao je Nikifor Morton dugo na oknu. Umišljao je kraj sviju krajeva. Govorio je. Tiho. Užasno. Teško. Ledeno. Mrak je žderao reči kao gladan tigar.

Dobre reči. Velike reči. Brze reči:

Čemu je jučer onaj čovek očajno molio milost a dobio šamar?!

Čemu ja ovde na oknu brojim koliko minuta sam bliži smrti?!

Tamo za stakлом u mraku miriše jorgovan.

Na mome oknu pelen?

Pesma mi navire u srce.

Neću da pevam.

Ja nisam dobar čovek.

Živim u godini 1923.

Nijedan čovek te godine nije dobar na svetu

Među živima

Samo su mrtvi dobri!

Ja sam mrtav

Ja sam beskrajno dobar kao golub

Usta su moja kljun

Reči su moje krila

Ja letim

Mirjanđeja

Čuj — evo pisma:

U srcu očaj razdire vizije

U duši umire zavist triumfalno

Grudi moje pune su dobrote
Slušaj:
Duboko udišem vazduh mračni sa vetra tvoje kose
Ništa me ne može pokrenuti sa ovoga mesta
Na kome sam kao klesani kamen rekao veliku ljubav
Moje oko gori vatrom bez molitve
Sažeći ču sva zla!
Ljudi su već preumorni od pokvarenosti
Zločinstvo težak je teret na plećima našim
Nemoj otići u čarapi svilenoj. Čekaj!
Ja ču ovde večno ostati
Kako bi veličanstveno bilo
Da mi je život gledanje Tebe bez prekida

Mirjanđeja

Da sve ostane kao ovoga minuta
Noć mirisna talasa preko tebe burno
Ja ne znam za gadan život
ni juče
ni danas
ni sutra
Samo sada znam.
Hoću da večno ostane 9 časova 1. maja 1923.
Da se nikada više ne pokrene vreme
Ni natrag
Ni napred
Hoću da mi vazda u duši ostane rađanje pesme

Mirjanđeja

Koja zlatna riba je čistija od tvog tela?
Koja je jabuka jedrija od tvog lica?
Veselje samo nije veselije od tvog života!

Mirjanđeja

Kad bi nebesa bila moja
Veruj mi!
Zvezde bile bi tvoj đerdan
Poklon bi ti darovao na dan našega venčanja
A onda bi umro
Nebi mogao podneti da te netko vređa očima.
Sećaš se
Kad sam te prvi put na pendžeru video
Dan je bio mutan a život je uprljan tekao ulicom
Ispod naših prozora.
Smejao sam se
To je bilo lažno!

Mirjanđeja

Nikifor Morton ne zna se smejati
Smeh ga truje i boli.
Tajna naša još nije otkrivena!

Mirjandeja! Do viđenja!
U svilenim snovima ljubim te u tabane bele
Zbogom.

4. dana posle spoznanja ruže.

Nikifor Morton zajašio je svoje staro besno kljuse i pojurio u dan. — Brzo. — Polagano. Strelovito. Bezumno. Tražio je. Zvernjač je. Vriskao je. Zvao je. Zaklinjač. — Uspeo se na toranj. Zvonio je. Kazaljku na katedrali vratio je za 777 časova natrag. Ništa! Još ništa. Nije mogao promeniti. Užas. — Paklena idiotska jednolikost. Novoga nema. Preobraženjaaaaaaaaaaaa. — Urlao je ulicama tiho.

Uživeo se izmoren u juče. Veče. Juče na oknu. Pričinilo se kao da mu je na obrazima tanka ljudska saledjenog mraka. Providna. — Videlo se lice. — Na tome licu čudan sklop linija. — Fantastična geometrija.

Stara egipatska znanost — kažu — otkrivala je budućnost po linijama na licu čovečjem.

Na Mortonovom licu videlo se nešto čudno. To se nije dalo definisati. Bilo je vrlo lako zametiti na tome licu da će se sa tim čovekom bezuslovno dogoditi nešto naročito! Što? Bez objašnjenja. Nešto. Mora!

I razarač Morton osećao je posve jasno, da vreme preobrata u drugu formu nije daleko. Kakova je ta forma? Tajna. Matematika budućnosti podneće precizan odgovor.

Doćiće! Dolazi!

Nikifor Morton je prolazio ulicama. Smejao se. — Tako se znao smejati samo on Morton, cinik od neizmerne pradobrote. Taj smeh nije bio posve obično rastezanje usnica, da se pokažu zubi. Taj smeh bio je ubitačno silan. Elementaran. Verovatno, taj smeh ne mogu nikako podneti slabici ljudi. Padaju na zemlju. — Vrte se na pupku. Kao elektrifikovani snagom smrtonosne napetosti.

Nijedan konj nije prošao ulicom, a da Morton nije zajašio na njega uz poklik: Napred! Napred!

Nijedno lice nije prošlo ulicom, a da Morton nije pljunuo na njega uz poklik: Odvratno! Odvratno!

Kuda?

Tamo!

Da. Morton je bio uveren da taj „tamo“ nije još daleko. Nije znao ni što je ni kakovo je to crno strašilo. — Osećao je samo da ga već hvata za lubanju kao železni polip.

Marš! Pobedio je Morton taj strah u sebi. Čemu predosećanje nečega što još nije ovde? Tu sam ja. To je sada važno. Srce mi još radi. Oči gledaju. Ruke vise. Noge me nose. Duša jadna misli na svoju stvarnost. Telo pliva sunčanim vazduhom. Ne pita se kako?! Kome? Kuda?

Život se žive

Na putu dana sreo je Morton mnogo glupavih čudesa. — Banalno. Ha! Triumf. Sreo je Mirjandeju. Prvi put pod suncem. U danu. Prvi puta čuo je njen glas. Govori. — Nikifor sluša. — Mirjandeja pita: Vi ste nesumnjivo neobičan čovek?

Ne Mirjandeja. Ti. Na ulici mirisava. Ja ne znam tko sam i što sam. Ja znam. Čovek nisam. Ja sam monstrum. Ja se nikako posve ne razumem. Ja nisam jedan! To znam. Jest! Ja sam jedan. Samo! Ja imam 77 telesa. Ta su tela rasejana po svim delovima sveta kao savest ljudi. U velikim gradovima. — Sada! Vreme je 4 časa. Posle podne. Moja tela u ovo isto vreme stoje još na 76 mesta u 76 ulica i govore reči

Novog jevandelja

Ja govorim Tebi. Još 76 usta govore te iste reči u svet A! Ja sam ipak samo jedan stvor. Kako? — Neverovatno! Istina. Čudo! Meni je pjana providnost dala 77 telesa.

Ti! Moja velika otkrivena tajno. Čista i bela. Svilena i lepa Neverovatno dobra. Čudna. Vatrena. — Najmilija u triumfu pod sunčanom kišom. Tugo moje mudrosti. Idole iz carstva zvezdanog. Ti ne znaš tajnu moga života.

Mirjandeja moli:

Reci mi. O! Reci kraljeski mudri Nikifore. Najveći među carevima. Najsilniji među junacima. Najmudriji u dolini mrkih mudraca. Najlepši od najlepšega. Najbolji od najboljeg. Reci! Otkri mi tajnu o sebi! Umreću! — Digni me iz groba. — Među crvima je gadno i odvratno. Odvedi me u tvoje najviše svetove. Tamo život nije tako uprljan i gadan kao u ovoj močvari među komarcima. Reče „Bog“ i komarci su nazvani ljudi. Spasi me! Spasi! Nikifore najveći u svojoj dobroti!

Ne! Mila od najmilijega. Mirjandeja! Pati! Tu dole! Ovde kod mene trpi se više. — Odviše Te volem, a da bi lice Tvoje iznakazio večnim bolom. Ne! Prva suzo moga oka! — Odviše si bistra a da bi dušu Tvoju pomračio najernjim mrakovima. Ne! Odviše si mi vredna a da bi Te ponizio istinom iz moga sveta. Patiti! Smejati se! Lagati! Živet! — Samo ne pitati ništa o stvarima s one strane.

Slušaj. Evo da ti kažem najvažniju istinu o nama. Osećam da će se s nama dogoditi neverovatno lakrdijaško čudo. Žalosno i veselo. Daleko od sreće. Neugodno. Tragično. (Lokalna tragedija!) Zato! Ja želim da se pozdravimo. Oproštaj. Ne znam zašto. Ali znam da tako mora biti. Promena juri vanumnom brzinom. — Mirjandeja! Budi mi vesela. Ne plači. Suze su bolest. Suze ubijaju. Razdiru. Izjedaju. Podgrizaju. Telo se ruši kao u drvosečama. Mirjandeja budi srećna. Zbogom! Ljubim ti požudne ruke. Noge i prste, oči i kosu, usta i obraze Ti ljubim! — Nemoj sagreti od moje vatre. Volem Te, jer mrtav više neću voleti živilih ljudi. — Celivam Te, jer mrtav više neću ljubiti tvoga tela.

4. večeri posle spoznanja ruže.

Praizvorna žalost savila se oko srca veselog Mortona. — Klečao je na mesečini. Celo veče. Celu noć. Idiotski sentimentalno.

Ima crno i belo. U životu najvećih nasilnika posle tiranstva nastupa patološka sentimentalnost. Slučaj Mortona!

5. dana posle spoznanja ruže.

Taj dan su svečano otpevali 99 petlova.

Prvi korak Mortona. Posrnuo je. Pad nije daleko. Svet će pasti da će biti lomljave — nezamislive lomljave, kao da su sa svih strana nebesa prosuli sunčani vulkani svoju vatrnu. Jedan. — Još brže. I sveta nema više.

Čudna mi čuda od ovoga sveta.

Ljudi su daras Mortonu izgledali promjenjeni. Neobično. Svaki čovek imao je nešto na ramenima. Ali — ne glavu. Glave su zamenjene predmetima...

Jedan slučaj — namesto glave: crkveno zvono

Drugi slučaj prazan lonac

Treći slučaj kotač sa motorne pile

Četvrti slučaj automobilска truba

Peti slučaj svinjska glava

Šesti slučaj šimi cipela

Sedmi slučaj bio je namesto glave — na ramenima se vido — pravi drveni noćni ormarić.

Čudno. Nikifor Morton prolazio je ulicama zadivljen. Veselilo ga je veoma da je svet ipak jedared dobio nekakovo drugo lice.

Morton je brzo koracao. Nešto ga je iznenada zaustavilo. — Nikifor nije video u svojoj blizini nikoga. — Morao je stati kao na zapoved.

Stao je.

Slušao je. Netko ga je zvao imenom.

Nikifore!

To nije bio glas. To je bila neka valovita energija, koja je prodirala njegovu čeonu kost i hvatala kontakt sa njegovim misaonim svetom. Neverovatno. Ha! Dosetio se Nikifor.

Mozgovni radiogram

Slušao je dalje. Osećao je reči:

„Ja sam ovde. Ja te zovem. Tvoja Mirjandeja. Umreću za tobom Mortone. Tvoj život je moje umiranje. Ti se pripremaš za veliko delo. Ja ću ga mrtva sačekati. Ne mogu živa da podnesem tvoju propast. Znaj. Tvoja Mirjandeja te štuje. Ljubi. Svaki časak moga života bio je klečanje pred tvojim telom. Duhom. — Ti! Veliki moj lepi i silni kralju! koji si mi pre boga poklonio moj život — umrećeš! Ja patim! — Nisam jadna znala pobediti smrt svojom ljubavi. — Moja ljubav bila je slaba bez snage za tvoj duhovni kolos.

Neka se reke saliju u mora! Neka mora usahnu u zemlju!

— Neka jezera nestanu u provalijama podzemnim! — Neka srca prestanu živeti!

Neka prestane život ovoga sveta, jer ja mala Mirjandeja nisam znala Tebi veličanstveni Mortone da poklonim čašu svojih suza, kojima bi iskupila tvoje neverovatne patnje.“

Nikifor Morton stajao je na ulici zatvorenih očiju. Slepac. Ispruženih ruku. Ljudi su metali novac na dlanove. Novac ga je pekao, ali on nije znao što je. Svest je bila prevladana čudnim razgovorom. On nije bio prosjak. Ispružio je ruke u čežnji da nekoga zagrli. Glupi ljudi! Daruju bogate! Siromahu uže oko vrata. Paščad su ljudi.

Slušao je dalje:

Posljednji časovi prilaze tiho i svečano mojoj duši i telu. Bolesna sam. Plačem. Ljubav me truje. Usta su mi gorka. Mortone, mili moj! Ja ne ču više sačekati novog dana. Danas je moj poslednji danas.

U 3 časa posle podneva udahnuti ču poslednji vетar sa tvoga pendžera. Jecaču u vетar. Poslednji jecaj tebi u sećanje.

U 4 časa biću već ledeno zgrčeno telo za večnu kolevku. U njoj će me uspavati dobra majčica zemlja.

U 5 časova doćiće moj otac sa majkom i plakaće nad mojom posteljom. Onijadni neće znati da nisam umrla poradi smrti.

Ja ču umreti poradi Tebe Nikifore. Tebe radi mrki Mortone hoću da pobedim smrt.

U 6 časova odvesti će me lirvirani konji na pozlaćenim kolima u mrtvu kuću.

Zbogom moj dobri Nikifore. Nemoj se iznenaditi što ja neću danas uveče na tvoju pesmu izaći na okno. Ti ćeš me zvati sa svoga pendžera. Mene neće biti kod kuće. Ja ču biti onda daleko. Nemoj me dugo dozivati! Mene odista neće biti. Ako ti bude teško bez mene a ti pogledaj u nebesa nad mojom kućom. Trinaesta svetla zvezda od čoška krova ravno prema gore — to sam ja. Budeš li me dugo dozivao i mnogo očajavao, trinaesta zvezda će pasti. Ja ču biti i među zvezdama najnesretnija.

Zbogom moj silni! Moj dobri! Moj lepi Nikifore!

Rukom ti kosu mrsi i mrko ti čelo ljubi tvoja Mirjandeja“.

Morton je sve čuo. Istina? Fantazija? Đavo? Bog? San? Mirjaaandeeeeeee—j—aa—————

Težina glave je neodrživa. Morton se srušio na trotoar kao železno telo.

Gomila sveta sakupila se oko Mortonovog tela. Svaki posmatrač veseo je, (nipošto žalostan!) jer se to nije njemu dogodilo.

Kratko vreme je prošlo. Morton se probudio. Otvorio je oči. Video je ljudе kako ga posmatraju kao retku životinju. Konstatovalo da je ležao na asfaltu. Da. To je ulica a nije moja postelja. To je dan a ne noć. To je život a ne san. Sabrao je snagu. Dignuo se brzo. Elastično. Koraknuo je oštro i odlučno. — **Marija Ijutska** pozdravio je učitivo otmenu publiku. Nestao je.

Razmišljao je o tome što se dogodilo. Sve je još jedared reproducovao u sećanju.

Najpre sam stao. Ukočio se ispruženih ruku. Stajao. Onda? Onda sam se srušio. Ležao na cesti. Što je bilo pre toga? Ja sam nešto slušao! Doznavao! To je bilo bezglasno. Osećao sam porazne misli. Ali. Te misli nisu bile moje. Tude. Kako? Čije? Da! Da! Znam. Mirjandeja mi je pričala o svojoj smrti. Zar je to istina? — Zazeblo ga je u mozgu! — Za gospodina đavola, to je samo fantazija. Naši mozgovi još nisu radiotelegrafske stanice. Ali ja sam ipak tačno primao neke reči, koje nisu rođene u mojoj glavi. Nešto mi je prostrujalo lubanjom i ja sam doznavao. Aah! Koliko je sati? Strelimice navrlo je to pitanje u Mortonovu svest. Bezglavo je potrcao na trg. Očima je ustrelio kazaljke na katedrali. 5 i 59 časaka. Skočio je kao da ga je bes ošinuo. Za 55 sekunda bio je Morton na svome oknu. Stanovnici večne ulice broj 14 začudili su se dolasku Mortona. On nikada do danas nije ulazio po danu u svoj stan.

Stajao je Nikifor na oknu. Buljio je Morton na oknu. Sve su se forme pred njim crno ustalasale na momenat kao vodena pučina. Umirilo se. Ulica nije bučna kao obično. Sve je čutalo. Dolazila su jedna kola. Kola! Pomislio je Morton. Čudna su ta kola. Fantastična smešna kola. Konji. Za milijun bogova! Konji su livrirani! Pored kola koracaju nekakove stare groteske. — Svet kao groteska! Ha! Veselo! — Morton preskače rezonujući. Kola su stala. Istina. Stoe. Kao od kamena. Vrata kuće broj 13 otvorile se. Četiri smešne kreature nose dugačak sanduk. Srebren sanduk. Težak je veoma.

Što je tooo?

Riknuo je pitanje probledeli u najblede — Nikifor Morton. Nitko nije slušao njegovo pitanje. Crne kreature natovarile su srebreni sanduk na kola. Kola su bila do ludila smešna. Žalosno beše na njima zlato.

Morton se nasmejao!

Njegov smeh skamenio je celu ulicu. Ulica je pogledala na okno. Gore k njemu. Tako se sve ukočilo. Smeh Mortonov zgrčio im je šije. Konji su hteli koraknuti te su ostali podignutih nogu. Grč. Nikifor je zadrečao sa prozora na ulicu vannaravnim i neverovatnim krikom: Odlazite! Šta ste izbuljili oči? Napred! Ulica nije muzej! Nestanite!

Sve se pokrenulo kao na kraljevsku zapoved. Konji su se probudili. Šaljive brkate kreature klonule su glavama prema zemlji. Pozlaćena kola sa livriranim konjima nestala su. Tragični smeršni val salio se iza čoška u drugu ulicu. Zavladao je nepodnosiivi mir.

Brana koja je zaustavljala večnost, urušila se. Vreme je pojuralo kao divlja reka. Kao vetar dosviralo je veče.

Okno. Na oknu Morton. Kameno nepomičan. Nebo je očajno prazno. Bogovi su pozobali zvezde kao trešnje.

Suprotni prozor nije bio osvetljen kao predašnjih večeri.

Ruze nisu mirisale kao predašnjih večeri.

Mortona je obuzeo bezgraničan strah. Hteo je vrismuti ali ga je snaga izdala. Reči očajne i strašne kao pustinjski ciklon razvrale su njegovu unutrašnju oazu.

I. Morton se srozao pod pendžerom.

Duboka nesvest.

6.

dana posle spoznanja ruže.

Jutro. Morton se probudio. Otvorio je oči. Video je zid umazan i tvrd. Telo umorno. Slabo, kao izudarano čeličnim štapom. Konstatovao je da je noć prospavao na patosu pred prozorom. Neudobna postelja. — Veoma tvrdo sam spavao — Nisam ni u podsvesti osećao života!

Ustao je. Pogledao je na suprotno okno. Zavese su srušene. Zviždao je. Dugo. Veoma dugo.

Nema odziva.

Mir.

Pevao je svoju običajnu pesmu:

Tamo.

U dalekoj zemlji Japanu

Jedna čudna žena mene svu noć traži
Lotosov cvet nosi i po mraku plače.

Nema odziva.

Mir.

Morton je riknuo u suprotni prozor kao lav u pustinji:

Mirjaaaandeeeejaaaaa

mmmmmmmmmmmm

Nema odziva.

Mir.

Bilo mu je da svise kao riba na suhome.

Prošao je dan. Strašan i usamljen. Nikifor Morton je zavezao čvor. Mač je naoštren. Treba seći!

Morton nije video u danu ništa i nikoga. Prazno. Nije znao ništa. Čuo nije ništa. Prazno.

Grad mu se učinio ogromnim grobljem. Lutao je ulicama. Nem i gluhi. Zvernja je kao da traži gde je iskopana raka za njegova tela. Morton je poželeo da živ legne u grob. Da ga živog zatrpuju zemljom.

77 raka treba iskopati za Nikifora Mortona. On ima 77 telesa.

Mortonovo lice prasnulo je puno triumfa. Rešenje je pronašao. U fabrici njegovih osećanja prelevala se neverovatna nadnaravna tuga kao peščani časovnik.

Tu si moj veliki svete

6. večeri posle spoznaja ruže.

Nikifor Morton ušao je u svoju sobu. 9 sati. Svet je sa njegovog prozora perspektivno postojao kao pre.

Suprotni pendžer crn i prazan. Zatvoren. Ništa. Mir. Tišina kao nad zvezdama. Iz daljine se čulo potmulo bruhanje 77 motora Mortonovih aeroplana. Aerodrom beše van grada.

Mortonovi prozori bili su svetli. Kao vuče oči. Na suprotnoj kući videli su se pokreti Mortonovih ruku i glave. Projicirana sena. Bestelesni Morton.

Pjani su ljudi pevali. U vazduhu se osećalo ludilo. Noć je bila noć. Ali! Osećalo se da će doći promena. Velika promena.

Morton je sakupljao svoje tajne spise. Sve je slagao nasred sobe. Bilo je to neobično. Nije se moglo ni slutiti — čemu to?

Odbilo je 12. Soba Nikifora Mortona bila je veoma čudna. Dobila je posve drugu formu. Novo lice. Sve je bilo sistematizovano. Sve stvari nasred sobe. Na vrhu sviju stvari, sto. Na stolu su bili tajni spisi. Na spisima neka čudna stvar. Davala je dojam fotografskog aparata. Iz daljega. To je bila nekakova mašina. To je bila

Paklena mašina

Kazaljka katastrofe tačno na 12. — Vremenski razmak je 24 časa.

Dakle. Tačno sutra u to vreme. Cela kuća snevaće o poноćnim čudesima. Onda će se dogoditi najveće čudo. Kuća će se razleteti u svoje sastavne delove — cigle.

To je Marton učinio zato, da ga njegovi susedi ne zaborave.

Posle svršenog rada Morton je izašao iz sobe. Zakrenuo je ključem dva puta. Škrinulo je kao u idiotskom paklu. Stepenice. Morton je silazio. Sve niže u sve jači mrak. Pas je zalajao iza nekih vrata. Onda. Savršeni mir. Na ulici. Policija. Puške. Bodovi. U Mortonovoj duši stravična napetost. Sva su srca udarala u Mortonovim lubanjama. Htela su prodreti kost. Noć i mrak. Na dalekom aerodromu pakleno zvrndanje propelera. Predznak dalekog putovanja.

Do đavola grade. Gradiću. Oličena kuliso. — Mislio je Morton. — Da je i jedno od mojih tela moglo tebi darovati jedan deo svoga života, bilo je do kretenstva negativna smešnost. Evo ja te pozdravljam! Kad prvi moj aeropelan ostavi zidine tvoje bićeš u ognju sažezen. Do đavola kamena strvino iza grebena. Moje oči nisu rentgenovi zraci i valjda te ne ću više videti kad moji aeroplani odjure za bregove. Do đaaaaavooooooooolaaaaaaaa!

Oštar zapaljivi vетар udarao je iz mraka u Nikiforovo lice. On je odlazio na aerodrom. Kratko vreme je prošlo. Na mestu.

Nikifor Morton tiran i razarač seo je na 77 aeroplana. Po-

jurili su besno pučinom mraka u daleke modrine sveta. Odleto je Nikifor Morton.

7. dana posle spoznanja ruže.

Prošla je aeroplanska noć. Jutro novih svetova. Morton je ušao u 77 gradova. Milijuni ljudi osetili su da je netko novi među njima. Nisu mu znali imena. Lica njegova nisu videli. Osećali su samo strah. Taj strah streljao je Morton u atmosferu oko sebe. Njegov bes trovao je vazduh.

Na svim kontinentima urušilo se po nekoliko Mortonovih aeroplana na 77 aerodroma. 77 telesa izišlo je iz tih aeroplana u 77 gradova. Sedamdesetsedmorica neobičnih posetnika bili su

On

Nikifor Morton.

Morton je stao na 77 trgova. Zamislio se bezumno daleko. Stoji. Minutu. Čas. Časove. Do večera. Nepomično. Kameni čovek. To je bilo na centralnim trgovima u ovih 77 gradova:

1. Tokio	7. Tanger	3. Čikego
2. Bjernborg	8. Njujork	4. Jerusalim
3. Takapan	9. Tamerfors	5. Balboja
4. Anvers	30. Amagasaki	6. Rokhampton
5. Okakun	1. Kuala Lumpur	7. Eshanaba
6. Beograd	2. Los Angelos	8. Montreal
7. Bandermasin	3. Aleksandrija	9. Ofa
8. Pariz	4. Denver	60. Portartur
9. Larnaka	5. Sofija	1. Kaptaun
10. Atena	6. Kolomba	2. Portsudan
1. Hongkong	7. Štokholm	3. Bagdad
2. Amsterdam	8. Serabaj	4. Kolomba
3. Bangkok	9. Baltimore	5. Homs
4. Prag	40. Kristijanija	6. Saginava
5. Marogoro	1. Lapaz	7. Katan
6. Petrograd	2. Hamburg	8. Šikagen
7. Orilia	3. Bukaramanga	9. Sungei Patani
8. Carigrad	4. Vin	70. Naganoken
9. Okakun	5. Lobito	1. Skadar
20. Madrid	6. Teheran	2. Koban
1. Narva	7. Diegosuarez	3. Santiago
2. Varšava	8. Penang	4. Jamagata
3. Rim	9. Wadi Halfa	5. Rangon
4. Smolensk	50. Gumaken	6. Harkov
5. Berlin	1. Katan	77. Toronto
6. Kairo	2. Telukanson	

Morton hvata posljedne misli pre propasti sveta. Čemu sentimentalnost? Napred! Hura! Bludnica zemlja u kozmosu! Unište-

nje. Posle? Ima da se rodi novi bog sa devet glava. On treba stvoriti novi svet. Ovaj nevalja. Crvi su ga unakazili.

Oko Mortovih tela tekle su tropске i severne ledene noći. U isto vreme. Gledao je ljude. — Prolaze. Misle. Žure se. Padaju. Voze se. Dižu se. Umiru. Psiju. Robe. Ubijaju. Muče se. Lažu. Kradu. Plaću. Veseli se. Ubijaju se. Orgijaju.

Muzika posljednjih Mortonovih minuta razdirala je teške zavese mraka. Sada. Još nekoliko minuta. Marš. Sve će se survati u crno.

To je bio dvadesetičetvrti čas u koga je pokazivala kazaljka katastrofe na paklenoj mašini. Tamo u njegovoj sobi. Večna ulica 14. Grad idiota. Još 11 minuta! 11.

Mortonov misaoni aparat poslednjih 11 minuta.

Prva minuta: Zvao sam se Nikifor Morton. Za 10 minuta ne ću se više nazivati Nikifor Morton.

Druga minuta: Bio sam čovek. Neverovatan mudrac. Imao sam 77 telesa. Za 9 minuta biću van granica mudrosti. Van tela.

Treća minuta: Voleo sam svet. Objekat. Bio sam subjekat. Ljubio sam vizije. One postaju stvarnost. Razoriti, bila je moja vanumna snaga ljubavi. Za 8 minuta videće se rezultat.

Četvrta minuta: Patio sam. Ne poradi sebe. Poradi sveta. Zato ga rušim. Patnja mi beše veselje. Veselje me mučilo do ludosti. Nisam verovao u stvarnost. Večito sam bio vizionarno žalostan. Ne ćete verovati. Ipak. Ja sam bio najveseliji čovek na svetu. Za 7 minuta nestaće u svetu 77 veselih lica gospodina Nikifora Mortona, sina doktora Vraga a unuka maestra Boga.

Peta minuta: Sve je bilo. Vriskanje i ridanje. Mržnja i grčevi. Paučina mlađih telesa ulovila je umiranje. Slast je umirati. Brzo. To je jedino veselje na svetu. Plastika duševnosti. Nema šta da se žali. Sve će se vratiti. Vrtoglavu ću okrenuti svet u sunovrat.

77 : 1 = Morton.

Za 6 minuta biće 77 : 1 : svet = 0

Sesta minuta: Nosio sam nebesa na svojim ramenima. Umoran sam. Ne mogu više mrziti. Za 5 minuta ispodmaknuće ramena. Nebesa će pasti. Da! Poklopiće matematski tačno. Sve. Slavno! Pobeda! Da!

Sedma minuta: Uvek sam želeo neopisivu i nezamislivu bezmernost praznoga prostora. Za 4 minuta biće vaseljena prazna. Posvema. Mesto za novo kreiranje. Apsolutan sistem novog sveta. Nema relativnosti. Filozofijo diži noge. Ja ću biti početak. U tome leži tajna uništenja ovoga sveta za 4 minuta.

Osma minuta: Stvarao sam da uništим. Uništavao sam da stvorim. Za 3 minuta počeću nanovo.

Deveta minuta: Već! Brzo! Bezglavo! Silno! Napred! Božanski ognjeni vetrovi veju. Ledene sfere teku u moje oči. Ja

volem sve od ništice do 9.999 sunaca. Za dva minuta svu će sunca propasti u mrak.

Deseta minuta: Evo. Tako je živeo, govorio, mislio i propao svet. Čujte. Za jednu minutu reći će sedamdeset sedamtelesni Nikifor Morton na 77 trgova svoje poslednje reči u 77 jezika

Jedanaesta i poslednja minuta: Tebe. Meni. Tebi. Mene. Svetе. Grotesko. Smešna tragiko. Tragična smešnost. Fantastična karikaturo. Posljednji minut gori na vršku mojih prsta. Srušiće se. Veselo. Trancendentalno ceremonje razderaće sva ušesa. Čemu ne ostavljam ništa. Zar baš sve uništiti. Kineski zid?! Svoje aeroplane?! Ženske gaćice?! Berze?! Tigrove?! Filozofije?! Bordele?! Umetnost?! Morska kupališta?! Filmske lepotice?! Secirsalone?! Dolare?! Moskvu?! Čaplinove brke?!

Snevar sam o najvišoj dobroti. Video sam savršeno zlo. Ljubav! Simbol ogavnosti bračnih kreveta? Zar je to veselo vrenje sunčevog spektra? Ljubav: Trgovina telesima! Otac prodaje sina. Mati prodaje kćer. Kći spava u očevoj postelji. Majka ljubi celu ulicu. Odlično! Servus društvo! Sve je „relativno“! Moralno je ono što je tebi nemoralno. Ja volem miris sperme na bordelskim hodnicima. Mir! Lice moje belo. Ne krivi se. Sve će to nebesa poklopiti. Jedaaaaaaaann. Halo! Tko tamo? Bog?! — Ovde Nikifor Morton! „Preduzeće za uništenje kozmosa i produkovanje novih planeta“ — Dvaaaaaaaaaaa. Maestro Bože! Vi ste bili od mene namešteni u nebesima za generalnog direktora. **Vi ste položaj zlo upotrebili!** Stvaranjem našega sveta, postigli ste savršeno negativan rezultat Smenjeni stel! Izgubite sel! Ubite sel!

Neverovatna lomljava zagrmila je horizontom. Morton je ispalio jedan kuršum. 77 mrtvih telesa urušilo se na kamenim trgovima u 77 gradova.

Stravična pustinja bezmernih bezbojnih prostora mirovala je. Sveta više nije bilo! Nikako!

Kriminalni komesar u Tangeru turio je ruku u žep mrtvog Mortona. Izvadio je veliko pismo. Na pismu piše:

Testamenat Nikifora Mortona.

Komesar je pismo otvorio. Pesma. Zar to? Tastamenat? Ha?! Veoma bogat čovek! Smejući se rekao je kriminalni komesar svome pratiocu.

Narod se sakupljao istovremeno u 77 gradova oko 77 kriminalnih komesara. Velika gomila sveta je demonstrativno zahtevala, da se pesma Nikifora Mortona javno na trgovima pročita

Pesma je ostavljena svetu! Nama! Urlikale su gomile

U strahu pred linčovanjem 77 kriminalnih komesara čitalo je na 77 trgova pred 77 naroda prečudnu pesmu na 77 jezika.

Pesma o novom Babilonu u puščanoj cevi na dnu vaseljene.

Vama
Milijuni rasa i naroda
Na svim planetima
Darujem poslednju pesmu
Sviju vremena
Sviju početaka
Sviju krajeva

JA

Nikifor Morton veselo koraca asfaltom kumovske slame
Na trgu se teleskopom vide zlatni rudnici Marsa
Rastužio sam se razvaljenih čeljusti od gadosti
Psi sa brnjicom uleteše u cvikere
Mudrih profesora
Mračan akord tavan zviždukom probija
Misao mijauče okom zabija pobedu dela
Trn je crn na dnu jezera u oku
Legendarnog boga oluje
Kuršum oštar
Smeđe je prezao žice žalosti
Uđite u velike kristalne dvorove
Pred gomile poniženih ljudi
Otkrite im istinu sviju istina:
Zlato je braćo najmanja vrednost u svetu!

Padajte mekane zvezde u naše oči
Babilon se ruši u puščane cevi
Slepci u mraku vide supremaslike
Lelek zveči
Čujte
Na dnu Gangesa svete reke
Mrtvi Budhini sluge grle storukog boga
Mirno čekaju glave očajnika
Na sumoubljačko tane
Oči sanjaju idiotski beskraj
Majko
2 metra u zemlji ledenoj i mokroj duboko
Dali se oseća panika na njujorškoj berzi
1, 2, 9, 44444, 99999999999999
Matematiko!
Ruke pružamo da uhvatimo kraj
Pa!?
Daljine nam oprže prste.

Zgrozimo se!
Hooooo! Geometrijoooooooo
Dajte nam vode
Čašu
Jezero
Reku
More
Pučinu
Bezmernu i zrcalnu
Da se skliznemo bez konca i kraja
Preko raja i pakla
U večni ognjeni smeh!
Nemirne su utrobe vulkana
Sveta erupcijo pomiluj nas!
Piјmo na pendžeru tačno u lom
Svetla i mraka
Krv sa sodom.
Orozovu pesmu
Veselu kreštavu revoluciju
Mač amo
zastavu gore
Britvu
Pušku
Topove bez motora
Avione
Tankove
Čovečanstvo
Arape, Indijce, Srbe, Kineze, Varvare i Ruse
Da razlijemo krv kao rakiju
Da se razvalimo po bulevarima
Leno i pjano
U svim Parizima, Londonima i Čikegima
Amo
Sve heliocentričke sisteme
Da ih sjurimo u golema kola
Brza
Brža
Najbrža od brzine
Da svi zubi popadaju
U triumfu jurnjave
Aajaajaaj
Vesele komedije poslednje
Pod kapom nebeskom!
Sasuti sve nebodere
Tramvaje
Tvornice
Hramove
I bordеле

U svoje žepove
Graditi na Saturnu interplanetarnu republiku
Celome kozmosu na diku
Ha ?!
Velika budućnost ljudi
Ne bojte se!
Hura napreeeeeeeed! Što vas noge nose
Glavom bez obzira
U snu se može fanatično
Svući svaka ženkina košulja
Za pet groša
Voleti!?
Taktika je loša
Istino
Kuš!
Ti
Mirjandeja
Koja si pojela sva zvona
Sviju parlamentata i katedrala
Ostavljaš me ovako ludog i samog
Da s uma sađem od tištine
Huuurrrrrraaaaaaaaaaaa
A!
Na visokim Tatrama jezera popiti
Okrutno zavrnuti palcem
Vešati
Sunca
Mesece
Ljude
Amo tamo treskati kozmosom
Kao div buretom
Saliti vreme da teče kao reka
Pred našim zaprepaštenim očima
Od izvora do ulaza u neizmerno
Ništa.
Oprostite!
Ali smejati se nekome tko je u smehu najsilniji
Smešno je do besnila.

Ko KKK A III N

Kokain u žilu!
Viziju u dušu!
Kletvu na usta!
Sa Ajfelove kule blejati od smeha
Bacati vatru u aeroplane najbrže
Koji će u sekundi

100

Potpali ti temelje sve
Pa onda gurnuti nogom goaludarac silan
U vakuum zemlju zabiti kao balon
Od sapunice

Biti kreator!

Nadmonumentalno stvoriti!

Vanvremensko

NOVO

VO

Toliko su mnogo podnela moja ušesa
Verujte mi
Ako ima vere
U vašim pokvarenim dušama
(Ne se smeđati molim! Biti moralan treba! Da!)
Bilo je neverovatno teško —
Bogovi je prokleti!
Sam đavo dovede je pred moje oči.
Zvaše se

Arđena.

Telo joj beše ognjena zmija.
Želeo sam je kao gladan šakal
Ali njene su vizije bile samo
Automobil!
Ona beše monstrum gluposti
Danas
Arđena je živi leš tamo negde
U zagrljaju novčarskog idiota!
Krv moja na šminkane obaze.
I

Reče on! Tko? Žandarm!:—
„Izvinite gospodine
Vi ste u ruci držali revolver“.
Noć ulicu pregriza mudra izreka:

Kasapnica.

Urliču slova u svetle obruče fenjera
Zasvetlila su sećanja iz moga detinjstva
Urušila se današnjica u zaborav
Gori Sutra
Filozofijom sam nadmudrio
Sebe
O bedo kantovska
Koliko će vas nakotiti još ova zemlja
Da pišete debele laži
Za miševe i ludačke košulje
Od Platona do Ajnštajna

Što je laži toga više nema!
Teraj Lenka.
Nanovo čoveče!
Topot konja traptrap noć mlati
Po petlovom kljunu kamenio
Zar nisu sve sine trabanti tvrdoga jesam
Stoj!
Tko si da si
Pod mojim si oknom
Lubanja moja nije violina
Nego bezakustična kost
Gusle uzmi javorove
Pa sviraj u nevesela nebesa
Da čujem čoveka kako peva!
Duša nije kamila.
Azija nije fantazija.
Mamut nije čovek civilizovano krmče
U 8 „888,888,888 bordela
Kćeri sunca rajske jabuku jedu
Zmija kultura reče:
„Vrlina okrenuta na glavu
To je greh!“

Umwertung aller Werte

$\frac{36}{36} \times 36 = 63$

Vrata.
Korak preko praga.
Snažno udari prstom po čelu!
Razmisli
Kamo vodi ovaj put
Koji nam lice prekriva mrkim mrakom?
Prođeš ulicom
Gađenje osetiš i dalje mudruješ
Na fabričkom dimnjaku truba zatrubi:
„Mašine su umorne!“
Tko je umro
Da ona smešna kolesa šepaju cestom?
Nadsmešno je videti mrtvog čoveka,
Čiji glas je jučer zvonio u našem uhu!
Nije život hazardna budalaština!
Gle! Zar život ima više lica
Sem ženskog smeška i punoga stomaka?
Ukrali su i to nama
Oni
Kojima će se smračiti pred očima svirepim
Kao i nama jedared pre
Znamo mi znamo oštrosvetlo kao nož

Znamo šiljato
Da oni čuli ne bi da je u nas grlo
Kao grom.
Ej pope da ti trbuš tvoj
Čaplin je naš Hristos
Pogrom
Pogrom
Hehehe
Metla je magična
U pušku se pretvara
U rukama premorenih čistilaca
Novih cesta!
Mudruj mudruj ume moj
Dok na kamenu ne procvatu sveže ruže
Dok gomila ne progleda mudrace
Dok u grobnicama ne zaplešu leševi veseli šimi
Dimi se dimi gusto crno se dimi
Juriš na krovove do temelja vertikalno
Divna je muzika sunčane detonacije
Kad će prsnuti pendžeri sviju kvadrata
Stakleno i sitno.
Tugo naša bedevijo naša
Razumno uredi život svoj
Da u postelji glupavo umreš
Normalno
Betiko mila
Najviša etiko
Koje svinjče još danas mari za tvoj dobar glas
Zar ne siluje te svaka kreatura
Danju
Noću
Svagde i na svakom mestu?!

Ruke amo
Dobri drugovi moji
Pesnici novi
Nemojte cipelom misliti
Glavom razbite mermer
Pa da vidite kako se pišu stihovi!
Religije
Vagoni knjiga } Izjeli vas vuci
Filozofije } Sažegli hajduci
Život nam novi dajte!

Bogovi
Idioti
Volovi
Kreteni
Fiktivni gade.
Tri su nam lubanje prsnule!

Pitamo mudrace
? ? ? ? ? ? ? ? ?
Glupo se saviju i bl.bnu „apriorno“ blesavo.
Na prstu pleše
Lepa emigrantka
Crnooka ruskinja
Revoluciј u stilizovano prezire.
Palac je vredniji baletezin
Bankaru debelom
Nego vojska genija!
Ludi su
A palac je njen beo mekan
Sveže u nogu se oblu saleva
„L—j—u—bav
Ja l—j—u—bim
Bam Bim Bam
Bim Bam Bim Bam
Hiljadu dinara dam
Samo da golo joj vidim telo
Belo
Celo!
U gratskoj prosekturni
Lekari sekut mozgove mrtvih samoubica
Molim
Da se konstatuje kako se gađa bedna sirota
Pazite! Znanost!
Akademski mesari!
Pesak u oči.
Sve bankaru za stomak.
Avaj }
U pepeo } Sjuriti prvu i poslednju laž
U pepeo
U pepeo
Noć moga detinjstva
Kad sam u snegu plakao na tračnicama
Izjeda mi u sećanju srce
Đavo odneo srca u Afriku
Ja nisam otišao u daleke svetove
Voz nije došao
Moje suze nisu bile novac
Dete
Srušilo se očajno na tračnice
Ljudi nemaju krila!
Često se smejaše u meni devet smehova
Prošlost
Dilber devojko
Da ti dojke jedre berem u proleće
Kao narandže

Mladost
Da ti ruke sakujem oko tela
Veselje moje
Antonija!
Ti si triumf moje radosti
Ne laži pre nego petli probude sunce.
„Šta bi onda bilo da nema erotike“
Reče moj prijatelj Rikard.
Umrimo kao heroji paradoksa
Pračovek ■ ■ ■ ■ ■
Noćas je neki pesnik napisao prečudne reči
Noćas je neka krava otelila prečudno tele sa tri glave
Noćas je neki komet razorio daleki sunčani sistem
Noć čudesa

Život mora biti večito novo čudo

Daljine gore
Slepi miševi proleću mrakom
Glđni su
A živeti kažu da se mora.
Čudom čudo začuditi
Alaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa.

A M I N

NAKLADA **REFLEKTOR** ZAGREB

NAKLADNO ODELENJE HRVATSKOG
ŠTAMPARSKOG ZAVODA D. D., ZAGREB
— MAROVSKA ULICA BROJ 30 —

Stanko Tomašić: Modri Čovek . . . Din 5.—

Ka. Mesarić: Tragigroteske „ 10.—

Ve Poljanski: 77 samoubica . . . , „ 15.—

Vl. Koroljenko: Kraj carske vlasti . „ 5.—

U štampi:

Stanko Tomašić: Orač drumova . . „ 10.—

U pripremi:

N. Jesenjin: Pugačov.

Specijalne tvornice čeličnih zavojnih kapaka
roleta, roloa, jeklenih roleta, rebrenica, Stahlrollbalken

Prva i najmoderna u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca

TVORNICA:

drvenih kapaka (Holzrollbalken)
škarastih rešetka (System Bostwick)
sunčanih zastora (Sonnenplachen)
platnenih roleta (Gradelrolleten)
kockasti prozirnih kapaka
Cerberus patent brave protiv provale

Mirko Benić - Zagreb

Poslovница: Opatovina 11. Telefon 9-98. Tvornica: Fijanova 19. Brzjavni naslov: Kapak, Zagreb

Knjižara i papirnica Zaklinčić i Šikić

Ilica broj 48 - Zagreb - Telefon 21-27

Preporučamo slijedeća izdanja vlastite i komisionalne naklade:

M. KRLEŽA: Pjesme	I. — —	Din 4-	LENJIN: Imperijalizam kao naj-
"	II. — —	4-	novija etapa kapitalizma — Din 8-
"	III. — —	4-	„PLAMEN“, polumesecnik za sve
Ā. CESAREC: Stihovi	"	10-	kulturne probleme g. 1919. 30—
M. GORKI: Uspomene na Lava			A. KOLONTAJ: Nova žena — " 8—
Tolstoja			„NOVI ROBINZONI“, pripovijest
MEMOARI JAKOVA CASANOVE	"	7-	za mladež. Po francuskom
MAPA reprodukcija kiparskih		30-	priredio Viktor Čar Emin — " 10—
radova M. Studina		15-	

Vanjski naručitelji neka pošalju 10% više za poštarinu. Knjižare imaju uobičajen popust.

Bogato skladište papira, pisaćeg i risaćeg pribora, trgovачkih knjiga itd.
na malo i na veliko. Zahtjevajte cjenike!

Prva jugoslavenska tvornica ogledala

GJURO HARTL, ZAGREB

GAJEVA ULICA BROJ 7.

Brusiona stakla, tvornica zrcala, izvedba modernih ostakljivanja u
žutoj mjerdi, bakru, nikelu itd.

Skladište ljevanog zrcalnog stakla prozirnog i amalgamovanog,
obična zrcala glatka i facetirana.

Umjetni zavod za povećanje
slika - Fotografski atelier

S. WEINRICH i DRUG

Ilica br.34 - ZAGREB - Telef. 759

Zavod za sve u fotografsku struku
spadajuće poslove.

Prvorazredna izradba.

Umjerene cijene. - Brza послуга.

DRUGA KNJIGA
VE POLJANSKOG
PANIKA
POD SUNCEM

IZLAZI MESECA SEPTEMBRA !

EXPORTNO i IMPORTNO D.D.

(VLASTITA PALAČA) **ZAGREB** DRAŠKOVIĆEVA 25-27

PODRUŽNICE: BAKAR - SUŠAK - SPLIT

IZVOZ ZEMALJSKIH PLODINA

**UVOZ KOLONIJALIJA
I INDUSTRIJALNIH PROIZVODA**

TELEGRAMI: IMPEX ZAGREB. TELEFONI 4-85, 5-68, 18-99

American Film Co Ltd.

Zagreb, Ilica 90

donaša ove sezone

najveće svjetske filmove

vlastite produkcije

Universal Pictures Corporation New-York

„DAMASK“

UMJETNI OBRT I INDUSTRIJA

Vis-a-vis glavne pošte **ZAGREB** - Jurišićeva ulica.

ORIGINALNI PERZIJSKI,
KAVKASKI, ANATOLSKI,
PIROTSKI I BOSANSKI

ĆILIMI

DRVOREZBARIJE, GOBELINI, FILIGRANSKI
RADOVU U ZLATU, SREBRU I METALU

UMJETNO, ORIENTALNO, VEZIVO
NARODNO I MODERNO

NAJVEĆE SKLADIŠTE U ZEMLJI. — VLASTITE RADIONE.
PRIMAJU SE SVI U TU STRUKU ZASIJECAJUĆI POPRAVCI.

BALKANSKA BANKA

DIONIČARSKO DRUŠTVO

Jelačićev trg 25 — **ZAGREB** — Jelačićev trg 25

Dionička glavnica K 200,000.000 — — Telefon broj 8-65 i 7-03
BRZOJAVNI NASLOV: „BALKANBANKA“.

PRIMA uloške na uložne knjižice sa 6% čistih

PRIMA uloške na tekući račun uz najpovoljnije ukamaćenje

ESKONTUJE mjenice

IZVRŠUJE burzovne naloge, te isplate na
sva tuzemna i inozemna mjesta

Obavlja sve bankovne poslove najkulantnije

BOSNA FILM

JEDINA
VODEĆA
FILMSKA
MARKA

CENTRALA: ZAGREB.
FILIALE: BEOGRAD, SARAJEVO, SPLIT.

